

Vergaderjaar 2025–2026

36 917

Wijziging van de Mediawet 2008 in verband met de versterking van de uitvoering van de publieke mediaopdracht op lokaal niveau

Nr. 25

AMENDEMENT VAN HET LID VAN DER PLAS

Ontvangen 23 juni 2026

De ondergetekende stelt het volgende amendement voor:

In artikel I, onderdeel QQ, wordt het voorgestelde artikel 2.190 als volgt gewijzigd:

1. Het eerste en tweede lid vervallen.
2. Het derde lid, eerste zin, wordt vervangen door twee zinnen, luidende: De NLPO stelt een commissie in die tot taak heeft jaarlijks een onafhankelijke evaluatie te verrichten van de uitvoering van de publieke mediaopdracht op lokaal niveau. De evaluatie besteedt expliciet aandacht aan de mate waarin aandacht wordt gegeven aan streekcultuur en lokale identiteit, betrokkenheid van vrijwilligers en lokale organisaties, en de mate waarin inwoners van het verzorgingsgebied zich vertegenwoordigd voelen in het media-aanbod.

Toelichting

Met dit amendement beoogt de indiener te waarborgen dat de effecten van de stelselwijziging voor lokale publieke omroepen niet uitsluitend worden beoordeeld op basis van financiële, organisatorische en journalistieke criteria, maar ook op basis van de maatschappelijke en culturele functies die lokale omroepen vervullen.

Lokale publieke omroepen spelen een belangrijke rol in het versterken van de lokale gemeenschap, het zichtbaar maken van lokale identiteit, het in stand houden van streekcultuur en dialecten, het ondersteunen van het verenigingsleven en het bieden van een platform voor lokale betrokkenheid. Deze functies vormen een wezenlijk onderdeel van de publieke mediaopdracht op lokaal niveau, maar laten zich niet volledig aflezen uit indicatoren zoals bereik, waardering, financiële gezondheid of de hoeveelheid geproduceerd nieuws.

De indiener constateert dat het wetsvoorstel voorziet in een evaluatie van de wet binnen zeven jaar na inwerkingtreding. Gelet op de omvang van de voorgestelde stelselwijziging acht de indiener dit onvoldoende. De herinrichting van het lokale omroepbestel, de vorming van grotere verzorgingsgebieden en de concentratie van taken en middelen kunnen leiden tot veranderingen die op termijn moeilijk of niet meer terug te draaien zijn. Wanneer lokale redacties verdwijnen, vrijwilligersnetwerken afbrokkelen, lokale betrokkenheid afneemt of aandacht voor streekcultuur en lokale identiteit verloren gaat, is herstel daarvan niet vanzelfsprekend mogelijk. De ontwikkeling van deze maatschappelijke en culturele functies zou daarom gedurende de implementatie van het nieuwe stelsel actief moeten worden gevolgd. Tijdige signalering maakt het mogelijk om ongewenste effecten vroegtijdig te herkennen en waar nodig bij te sturen, voordat sprake is van onomkeerbaar verlies van lokale verankering.

Dit amendement regelt daarom dat jaarlijks wordt gerapporteerd over de effecten van het nieuwe stelsel op de maatschappelijke en culturele functie van lokale publieke omroepen. Daarbij kan onder meer aandacht worden besteed aan de zichtbaarheid van kleinere kernen binnen verzorgingsgebieden, de aandacht voor lokale cultuur, streektaal en tradities, de betrokkenheid van vrijwilligers en lokale organisaties, de mate waarin inwoners zich herkennen in het media-aanbod en de ervaren verbondenheid van inwoners met hun lokale publieke omroep.

Het wetsvoorstel voorziet reeds in monitoring en evaluatie door de lokale media van het functioneren van het nieuwe stelsel waar het gaat om de media-opdracht in het tweede jaar. De indiener acht het echter van belang dat niet uitsluitend wordt gekeken naar de journalistieke, organisatorische en financiële aspecten van de lokale publieke omroep, maar juist naar de maatschappelijke en culturele effecten van de stelselwijziging. Daarom regelt dit amendement dat hierover door een door de NLPO in te stellen commissie jaarlijks wordt gerapporteerd, zodat tijdig zichtbaar wordt of de schaalvergroting gevolgen heeft voor lokale binding, herkenbaarheid, culturele verankering en de betrokkenheid van inwoners, vrijwilligers en lokale organisaties.

Het is dus van belang dat structureel aandacht wordt besteed aan de wijze waarop inwoners zelf de verbondenheid met hun lokale publieke omroep ervaren. Het succes van lokale publieke media laat zich immers niet uitsluitend afmeten aan bereikcijfers of waarderingsscores. Van belang is ook in hoeverre inwoners de omroep ervaren als een herkenbare vertegenwoordiger van hun eigen leefomgeving, gemeenschap en identiteit. Daarbij kan worden gekeken naar vragen als: voelen inwoners zich voldoende vertegenwoordigd in het media-aanbod, herkennen zij hun eigen dorp, wijk of kern terug in de berichtgeving, en ervaren zij de lokale publieke omroep als een platform dat aansluit bij wat er leeft in hun directe omgeving? Juist deze vorm van maatschappelijke herkenning en betrokkenheid vormt een belangrijke indicator voor de mate waarin de lokale publieke mediaopdracht daadwerkelijk wordt vervuld.

Het is van belang dat niet alleen wordt gemeten of lokale publieke omroepen financieel gezond zijn en voldoende nieuws produceren, maar ook of zij hun functie als drager van lokale identiteit, gemeenschapsvorming en culturele verbondenheid behouden. Juist deze aspecten onderscheiden lokale publieke omroepen van andere media en vormen een belangrijk onderdeel van hun maatschappelijke meerwaarde.

Van der Plas